

L'organització del Simposi Internacional "Artista anònim, artista amb signatura. Identitat, estatus i rol de l'artista en l'art medieval", és fruit de la recerca portada a terme en el marc del Projecte d'Investigació del MICINN: *Artistas, patronos y público. Cataluña y el Mediterráneo. Siglos XI-XV. MAGISTRI CATALONIAE*, (HAR2011-23015), de la Universitat Autònoma de Barcelona.

El seu contingut abastarà una part fonamental dels resultats d'aquest projecte i es dedicarà a l'estudi de l'artista i dels processos de creació de l'obra d'art, a partir d'una base metodològica concreta que afecta la relació entre els mestres, els tallers i els seus patrons, l'origen o formació de l'artista segons les tècniques, la seva condició eclesiàstica o laica, les qüestions de signatura o anonimat, així com el seu estatus i consideració social.

DIRECCIÓ CIENTÍFICA
Manuel Castiñeiras

COMISSION CIENTÍFICA

Jordi Camps
Maria Monica Donato
Jacqueline Leclercq-Marx
Joan Molina
Anna Orriols

COORDINACIÓ
Verónica Abenza
Carme Comas
Carles Sánchez

SECRETARIA
Susanna Codolar

INSCRIPCIONS I MATRÍCULA

Matrícula: 30 €

Termini d'inscripció:

El termini d'inscripció estarà obert fins el 24 d'octubre de 2014, o bé, fins que es completi el límit de places. Aquestes places s'aniran cobrint en funció de la data d'ingrés de les taxes de matrícula.

Inscripcions:

www.simposi-magistricataloniae.org
935811450

Organitza:

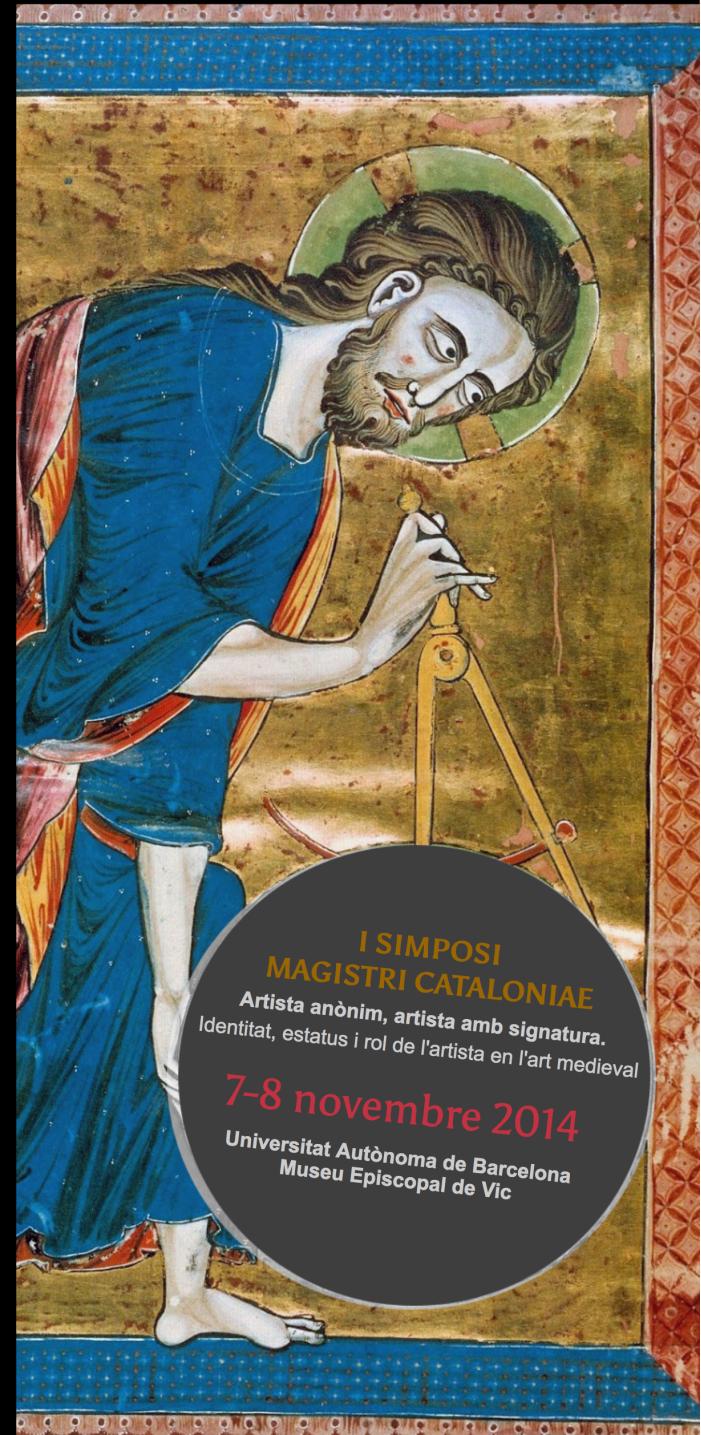
Projecte d'investigació: *Artistas, patronos y público. Cataluña y el Mediterráneo. Siglos XI-XV. MAGISTRI CATALONIAE.* (MICINN HAR2011-23015), de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Amb la col·laboració de:

Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB.

Imatge: Dieu, arquitecte de l'univers (Viena, Bibliothèque nationale autrichienne, Codex Vindobonensis 2554, f. 1v).
Edició facsímil: La Bible moralisée de la Bibliothèque Nationale d'Autriche: Codex Vindobonensis 2554 reproduite en fac-similé intégral.

I SIMPOSI MAGISTRI CATALONIAE

Artista anònim, artista amb signatura.
Identitat, estatus i rol de l'artista en l'art medieval

7-8 novembre 2014

Universitat Autònoma de Barcelona
Museu Episcopal de Vic

DIVENDRES 7 NOVEMBRE 2014

Lloc. Sala de Graus. Facultat de Filosofia i Lletres, UAB.
Matí

8'30- Registre i lliurament de documentació
9'00

9'00- Presentació del simposi
9'30

SESSIÓ I. La llegenda de l'artista: les obres aqueropitas en l'àmbit Mediterrani

9'30- 10'00 Artifex divinus y autoría: sobre ángeles, patronos y artistas
Manuel Castiñeiras, Universitat Autònoma de Barcelona

10'00- 10'30 Santi eponimi e artisti anonimi: sul problema delle immagini autentiche nel Medioevo

Michele Bacci, Universität Freiburg, Suïssa

10'30- 11'00 Icones aqueropitas a la Corona d'Aragó
Joan Molina, Universitat de Girona

11'00- 11'30 Debat
Pausa

Presidència de la sessió: Anna Orriols

SESSIÓ II. La signatura de l'artista

12'00- 12'30 La "signature" au Moyen Âge. Mise en perspective historiques
Jacqueline Leclercq-Marx, Université Libre de Bruxelles

12'30- 13'00 L'artiste lettré. Culture graphique de l'artiste médiéval à travers les signatures épigraphiques françaises
Emilie Mineo, Université de Poitiers

13'00- 13'30 Opere firmate nell'arte italiana/Medioevo: il caso di Siena
Maria Monica Donato, Giampaolo Ermini, Scuola Normale Superiore, Pisa

13'30- 14'00 Signatures of Byzantine Painters in Macedonia
Anastasios Papadopoulos, Aristotle University of Thessaloniki

Presidència de la sessió: Marco Rossi

Tarda

SESSIÓ III. Formació, itinerància i "biografia" de l'artista medieval

Mobilitat Europea: França, Itàlia i la Península Ibèrica

15'30- 16'00 Formación, viaje y memoria visual: los escultores de Auvernia y su evolución artística
Térence De Monredon, Université de Genève, Suïssa

16'00- 16'30 Artistes anònims i itinerància: el Mestre del Timpà de Cabestany
Laura Bartolomé, Universitat Autònoma de Barcelona

16'30- 17'00 Viaggio e Memoria in Villard de Honnecourt
Ludovico Geymonat, Biblioteca Hertziana-Istituto Max Planck per la storia dell'arte, Roma

17'00- 17'30 Debat
Pausa

18'00- 18'30 "I primi maestri in quel tempo che fussono in Europa": la biografia di Nicola e Giovanni Pisano nelle Vite di Vasari
Cristiano Giometti, Università degli Studi di Firenze

18'30- 19'00 Un pittore del Trecento tra letteratura e storia: Buonamico Buffalmacco e la sua bottega
Lorenzo Carletti, Università di Pisa

19'00- 19'30 El probable itinerario de Mestre Pero
Carla Fernandes, Centro de Estudios em Arqueología, Artes e Ciências do Património/Universidade de Coimbra

19'30- 20'00 Debat

Presidència de la sessió: Joan Molina

12'30- 14'00 Debat
Visita a l'Exposició: *Pintar fa mil anys. Els colors del romànic*.
Presidència de la sessió: Manuel Castiñeiras

Tarda

L'organització del treball

15'30- 16'00 Bastir la catedral: funcionament i rols professionals en els tallers episcopals catalans
Carles Sánchez, Universitat Autònoma de Barcelona

16'00- 16'30 Mestres anònims i tallers. Reflexions sobre l'estudi de la trajectòria i difusió de la talla en fusta al segle XII
Jordi Camps, Museu Nacional d'Art de Catalunya

16'30- 17'00 Algunes qüestions sobre els tallers d'orfebreria a la Catalunya romànica
Joan Duran-Porta, Universitat Autònoma de Barcelona

17'00- 17'30 Debat
Pausa

Presidència de la sessió: Jacqueline Leclercq-Marx

SESSIÓ V. Els comitents i les arts

18'00- 18'30 Le committenze di Ariberto d'Intimiano e le botteghe di pittori e di miniatori a Milano nella prima metà del secolo XI
Marco Rossi, Università Cattolica de Milano

18'30- 19'00 Un reto para el "taller de Melisenda": la decoración de Santa María en el Valle de Josafat y el proyecto monumental de la Jerusalén cruzada
Avital Heyman, Asistente de Investigación, Museo de Israel, Jerusalén

19'00- 19'30 Mujeres y artistas: ¿Un género subestimado?
Verónica Abenza, Universitat Autònoma de Barcelona

19'30- 20'00 El Maestro Aloy de Montbray o cómo trabajar para el rey en el siglo XIV
Emma Liaño, Universitat Rovira i Virgili

20'00- 20'30 Debat
Clausura

Presidència de la sessió: Michele Bacci

DISSABTE 8 NOVEMBRE 2014

Lloc. Sala d'Actes. Museu Episcopal de Vic.
Matí

SESSIÓ IV. Rols professionals i praxi en els tallers medievals

La pràctica de la pintura

10'00- 10'30 El Baldaquí de Ribes sota l'òptica del laboratori
Judit Verdaguer, Museu Episcopal de Vic
Majo Alcayde, Institut Químic de Sarrià

10'30- 11'00 La réalisation du décor peint monumental au Moyen-Âge: des outils, des savoirs et des savoirs-faire
Anne Leturque, Centre d'Études Médiévales de Montpellier

11'00- 11'30 Pausa

11'30- 12'00 La miniatura en diàleg amb l'entorn: artífexs i intercanvis artístics als scriptoria romànics catalans
Anna Orriols, Universitat Autònoma de Barcelona

12'00- 12'30 Procediments de seriació en els tallers pictòrics del gòtic català. A propòsit dels Planyès sobre el cos de Crist mort de Joan Mates
Cèsar Favà; Mireia Campuzano, Museu Nacional d'Art de Catalunya